

A woman with blonde hair tied back, wearing a bright yellow long-sleeved top and dark pants, stands in a lush garden. She is holding a wicker basket filled with various flowers, including pink and yellow blooms. The background is a soft-focus garden with green foliage and flowers. The overall mood is peaceful and vibrant.

Leotina
ZÁHRADA

Nový život do spustnutej záhrady
zlomených vzťahov

FRANCINE
RIVERSOVÁ

LEOTINA ZÁHRADA

Nový život do spustnutej záhrady zlomených vzťahov

FRANCINE
RIVERSOVÁ

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

**Americký originál
(Leota's Garden):**

©1999, 2006 by Francine Rivers
All rights reserved. Published by
arrangement with Browne & Miller
Literary Associates, LLC.

Slovenské vydanie:

©2014 KUMRAN, s. r. o.
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie
byť reprodukováaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Oľga Kraľovičová

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič

Foto na obálke:

Getty Images

Tlač:

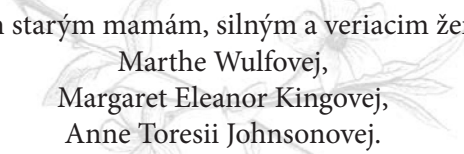
Tlačiareň HEIDY, s. r. o.

Prvé vydanie

ISBN 978-80-89487-54-7

Venovanie

Mojim starým mamám, silným a veriacim ženám,
Marthe Wulfovej,
Margaret Eleanor Kingovej,
Anne Toresii Johnsonovej.

A faint, light-colored illustration of a flowering plant, possibly a lily or similar, with several long, pointed leaves and a few open flowers, positioned behind the text.

POĎAKOVANIE

Nijaká kniha nevznikne bez pomoci mnohých ľudí.

Chcem sa poďakovať:

May Sandinovej za to, že sa so mnou podelila o svoje spomienky;
Jimovi Ruppertovi a Cyndi Perezovej z Exchange Bank vo Windsore za to, že trpezlivo odpovedali na moje otázky týkajúce sa bankovníctva;

Timovi Moorovi a jeho asistentke Dianne Moorovej u Edwarda D. Jonesa v Sebastopole za informácie o obchodovaní s akciami;

Rosie Sanchezovej-Wagnerovej z pohrebného ústavu Fred Young a spol. za to, že mi odpovedala na chúlостivé otázky;

Karen Ballovej, ktorá ma povzbudzovala ako redaktorka.

CORBANA SOLSEKA SA ZMOCNILA ÚZKOSŤ A ZOVRELO MU ŽALÚDOK, keď na svojom sociologickom návrhu uvidel B. Tak ho to šokovalo, že sa mu rozpálila tvár a potom ho zaplavil chladný hnev. Na osnove tejto semestrálnej práce si dal skutočne záležať! Overoval si informácie a zdroje, znovu a znovu skúmal metódy, ktorými chcel prezentovať svoje myšlienky a navrhnuť program. Mal dostať A! Čo sa stalo? Keď otvoril obálku, prezeral strany úhľadne popísané strojom a hľadal opravy, poznámky, čokoľvek, čo by naznačovalo, prečo nedostal takú známku, akú si podľa svojho presvedčenia zaslúžil.

Nikde nebol ani jediný zásah červenou ceruzkou. Nijaké poznámky. Nič.

Rozčúlený Corban otvoril poznámkový zošit, napísal dátum a usiloval sa sústrediť na prednášku. Profesor Webster niekoľkokrát počas nej pozrel priamo naňho, vydeľoval ho spomedzi ostatných stodvadsiatich študentov v radoch lavíc. Corban zakaždým chvíľu opätovoľoval jeho pohľad, potom znovu pozrel do zošita a čmáral ďalej. Profesora Webstera si veľmi vážil a o to ťažšie bolo prijať tú známku.

Budem od neho žiadať vysvetlenie. Nevzdám to bez boja. Toto nie je dobrý návrh. Je výborný. On nie je priemerný študent. Dáva do štúdia srdce i dušu a postará sa, aby boli k nemu spravodliví. Tak mu to otec vstěpoval.

„Musíš za seba bojovať, Cory. Nenechaj sa od nikoho kopať. Ak do teba niekto kopne, ty kopni silnejšie. Zraz ho na zem tak, aby už nevstal. Nevychoval som svojho syna na to, aby sa nechal niekým balamutiť.“

Jeho otec sa prepracúval po rebríčku dopravnej spoločnosti tvrdou prácou a s nekonečným odhodlaním. Zvládol ho celý, od vodiča nákladniaku cez mechanika, oddelenie predaja, administratívu až po výkonného riaditeľa a napokon spolumajiteľa firmy. Bol na svoje úspechy hrdý, ale zároveň ho trápil nedostatok formálneho vzdelania. Mal len desaťročné základné vzdelanie. Musel nechať štúdium na strednej škole, keď jeho otec zomrel na ťažký infarkt, aby pomohol matke uživiť mladších súrodencov.

Aj jeho, žiaľ, infarkt zabil rok po tom, ako odišiel do dôchodku. Zostala po ňom bohatá vdova a dvaja synovia a dcéra, ktorým zanechal slušný majetok.

„Sústred' sa na svoj cieľ,“ hovorieval mu vždy otec. „Dostaň sa na dobrú školu. Na najlepšiu, ak to bude možné. Presaď sa. Nedovoľ, aby ti niečo alebo niekto stál v ceste. S diplomom z prestížnej univerzity sa dostaneš do polovice rebríka ešte prv, ako získaš prvé zamestnanie.“

Corban takúto známku v žiadnom prípade neprijme. Pracoval naozaj tvrdo. To je nespravodlivé.

„Chceli ste niečo povedať, pán Solsek?“ profesor Webster naňho uprene hľadel z pódia.

Corban počul, ako sa niekoľkí študenti potichu zasmiali. Zašuchotali papiere a zavrzgali stoličky, keď sa ostatní otáčali k prostriedku stredného radu, kde sedel.

„Prosím, pán profesor?“

„Vaša ceruzka, pán Solsek,“ povedal profesor s nadvihnutým obočím. „Toto nie je hodina bicích.“

Corbanovu tvár zaliala horúčava, keď si uvedomil, že v tom rozčúlení klopka ceruzkou. „Prepáčte.“ Pretočil ju, pripravil sa na písanie a vrhol vyčítavý pohľad na dve štebotajúce spolužiačky. Ako sa vôbec tieto prázdne hlavy dostali do Berkeley?

„Tak teda ste pripravený pokračovať, pán Solsek?“ Profesor Webster s takmer nepatrným úsmevom znovu pozrel naňho.

Corbanove rozpaky sa zmenili na hnev. *Ten idiot si to priam vychutnáva.* Teraz mal Corban dvojnásobný dôvod na rozčúlenie – nespravodlivú známku a verejné poníženie. „Áno, pán profesor, ak ste pripravený vy.“ Chladne a pohľadovo sa usmial.

Na konci prednášky už Corbana od napätia bolela čelusť. Mal pocit, akoby mu na prsiach sedel dvojtonový slon. Pomaly si zastrkoval zošit do batocha už zaprataného knihami a dvoma malými karisblokmi. Našťastie ostatní študenti odišli z prednáškovej sály rýchlo. Iba dvaja-traja sa zdržali, aby niečo povedali profesorovi Websterovi, ktorý zotieral tabuľu. Corban držal obal s písomnou prácou v ruke a schádzal po schodoch k pódiu.

Profesor Webster si poskladal papiere s poznámkami a vložil ich do viazača. „Chceli ste sa niečo spýtať, pán Solsek?“ povedal, strčil viazač do kufríka a zavrel ho. Tmavé inteligentné oči upieral na Corbana.

„Áno, pane.“ Corban mu ukazoval svoju prácu. „Pracoval som na tom veľmi svedomito.“

„Bolo to vidieť.“

„Nenašiel som tam jedinú opravu.“

„Nebola potrebná. Podali ste to veľmi dobre.“

„Tak potom prečo B, a nie A?“

Profesor Webster si oprel ruky o kufřík. „Vy z toho návrhu môžete urobiť vynikajúcu semestrálnu prácu, pán Solsek, ale chýba vám k tomu podstatná vec.“

Ako je to možné? On i Ruth tú prácu spoločne prešli, až potom ju odovzdal. Pokryl predsa všetko. „Nerozumiem, pán profesor.“

„Prvok ľudskosti.“

„Prepáčte, nerozumel som.“

„Prvok ľudskosti, pán Solsek.“

„Počul som dobre, pán profesor. Iba nechápem, čo tým myslíte. Celá moja práca vychádza z prvku ľudskosti.“

„Naozaj?“

Corban potláčal hnev, ktorý v ňom vyvolal Websterov uštipačný tón. Donútil sa hovoriť pokojnejšie. „Ako by som ho mal podľa vás zvýrazniť, pane?“ Chcel dostať najvyššiu známku, nič horšie neprijme. Sociológia je jeho hlavným predmetom. Tri roky mal samé áčka. Nemieni si to teraz pokaziť.

„Pomohla by vám prípadová štúdia.“

Corban očervenel od hnevu. Profesor jeho prácu očividne nečítal dosť pozorne. „Začlenil som tam prípadové štúdie. Tuto. Na strane päť. A tu je ďalšia. Na ôsmej strane.“ Všetko, čo navrhoval, podložil prípadovými štúdiami. O čom to profesor Webster hovorí?

„Vybrané z rôznych prameňov. Áno, viem. Čítal som vašu dokumentáciu, pán Solsek. Chýba vám tu však osobný kontakt s tými, ktorých by sa váš program týkal.“

„Chcete mi naznačiť, že by som mal urobiť anketu na ulici?“ Nemohol sa ubrániť pohrdavému tónu, ktorý sa mu vkradol do hlasu. Ako dlho by mu trvalo, kým by zostavil vhodný dotazník? Koľko stoviek ľudí by musel nájsť, aby získal potrebný počet odpovedí? Nie je to práca na dizertáciu? Ešte nemá ani diplom.

„Nie, pán Solsek. Bol by som rád, keby ste si vypracovali vlastnú prípadovú štúdiu. Jedna postačí.“

„Iba jednu, pane? Ale to...“

„Jednu, pán Solsek. Na viac nebudete mať čas. Pridajte ten ľudský prvok a získate A, po ktorom tak túžite. Tým som si istý.“

Corban celkom presne nechápal, kam profesor mieri, ale cítil podvedomý nesúhlas. Nie je to konflikt osobností? Neurazili ho jeho myšlienky? Ale ako? Keby sa v praxi aplikoval program, ktorý navrhuje, vyriešilo by sa tým mnoho problémov v štátnych systémoch.

„Nemáte v rodine niekoho, koho by ste mohli dosadiť do scenára, ktorý prezentujete, pán Solsek?“

„Nie, pane.“ Celá jeho rodina žije v Connecticute a na severe štátu New York, pridaleko, aby uskutočnil toľko rozhovorov, koľko bude na tú prácu potrebovať. Okrem toho jeho rodina má peniaze. Jeho otec sa vytrhol z reťazí priemernosti strednej vrstvy. Corbanova práca sa zameriava na tých, ktorí majú ekonomické problémy. Nikto z jeho rodiny nie je závislý od sociálneho zabezpečenia, aby prežil. Myslel na svoju matku, ktorá časť roka vždy strávi vo Švajčiarsku so svojim novým manželom, investičným maklérom.

„Tak to je potom problém, však, pán Solsek?“ Profesor Webster zdvihol kufřík zo stola. „Ale som si istý, že vy si s ním poradíte.“

„Prestaň frflať, Cory,“ povedala v to popoludnie Ruth v ich spoločnom byte, pár ulíc od University Avenue. „Veď je to jednoduché. Ak chceš áčko, urob, čo od teba chce profesor Webster. Veď nežiada nič hrozné.“ Prešla si prstami cez rovné krátke čierne vlasy a otvorila skrinku na kredenci. „Už zase nemáme filtre do kávovaru?“

„Je ich tam plno. Pozri do skrinky naľavo od drezu.“

„Ja som ich tam nedávala,“ namietla a zavrela skrinku, v ktorej hľadala.

„Dal som ich tam ja. Tak sú väčšmi poruke. Kávovar je rovno pod nimi. Aj šálky som preložil. Sú na policičke nad kávou a filtrami.“

Ruth si vzdychla. „Keby som bola vedela, aký si punktičkár, bola by som si dobre rozmyslela, či sa k tebe nasťahujem.“ Vybrala zo skrinky plechovku s kávou a škatuľku s filtrami.

„Jednu prípadovú štúdiu.“ Cory poklopka ceruzkou. „Viac nepotrebujem.“

„Ženu.“

Zamračil sa. „Prečo ženu?“

„Lebo ženy sú zhovorčivejšie.“ Urobila grimasu. „Ale nehovor mojim kamarátkam, že som ti to povedala.“

„Tak teda ženu, dobre. Akú ženu?“

„Potrebuješ niekoho, s kým môžeš nadviazať nejaký vzťah,“ radila mu Ruth a vysypala do nádoby piatu kopcovitú odmerku kávy.

„Nemusím s ňou predsa nadviazať až taký osobný vzťah.“

„Pravdaže musíš. Ako chceš získať odpovede na také otázky, ak sa so svojím objektom nespriatelíš?“

„Nemám čas budovať nejaké priateľstvo, Ruth.“

„Nemusí to byť na celý život, to je jasné. Len na tak dlho, aby si dokončil prácu.“

„Mám iba zopár mesiacov. O to ide. Potrebujem niekoho, kto by vyhovoval mojim kritériám a bol by ochotný spolupracovať.“

„Ó, som si istá, že *to* na profesora Webstera zapôsobí.“

„Tak čo teda navrhuješ?“

„Jednoduchú vec. Ponúkni motiváciu.“

„Myslíš peniaze?“

„Nie, nie peniaze. Nebuď taký nechápavý, Cory.“

Rozčuľovalo ho, keď sa s ním Ruth rozprávala takým blahosklonným tónom. Znovu poklopka ceruzkou a mlčal. Ruth pozrela na naňho a trochu sa zamračila. „Netvár sa tak rezignovane, Cory. Nemusíš urobiť nič iné, len za informácie ponúknuť služby.“

Drzne sa zasmial. „Jasné. Aké služby by som ja mohol ponúknuť?“ Ruth prevrátila očami. „Neznášam, keď máš takúto náladu. V dnešnom svete nemôžeš byť taký perfekcionista. Prepánajána, Cory! Len trochu zapoj fantáziu. Veď nejakú máš, či nie?“

Jej tón ho pichal. Oprel sa na stoličke a odtisol svoj projekt. Lutoval, že si nevybral niečo iné. Predstava, že sa bude musieť s niekým rozprávať, ho znervózňovala, hoci to nemienil Ruth priznať. Študovala zároveň marketing a telekomunikácie. Mohla sa rozprávať s kýmkoľvek a kedykoľvek na akúkoľvek tému. Pravdaže, pomáhala jej aj fotografická pamäť.

„Prestaň sa tým trápiť,“ krútila hlavou Ruth, keď si nalievala do šálky kávu. „Jednoducho choď dolu do supermarketu a pomôž nejakej starej panej odniesť domov nákupy.“

„Pri mojom šťastí si bude myslieť, že som nejaký lupič a idem po jej kabelke.“ Znovu zobral ceruzku a začal klopkat'. „Bude lepšie, ak na to pôjdem cez nejakú organizáciu.“

„No vidíš. A už máš riešenie.“ Ruth sa sklonila a pobozkala ho na pery, potom mu vzala ceruzku, zastrčila si ju za ucho a vystrela sa. „Vedela som, že to vyriešiš.“

„A čo bude s večerou?“ spýtal sa, keď sa od neho odtiahla. „Dnes si na rade ty.“

„Och, Cory! Ja nemôžem. Mrzí ma to, ale vieš, koľko mi to trvá, kým niečo pripravím. Ak to už mám robiť, robím to poriadne, a ešte musím prečítať dvesto strán a prezrieť si pred zajtrajším testom nejaké materiály.“

To nie je o nič menej ako inokedy.

Zastala vo dverách, oprela sa o veraje a očarujúco sa usmiala. Tmavé vlasy jej lemovali dokonalú oválnu tvár. Mala také krásne tmavé oči a úsmev ako na reklamách na zubné pasty. Pleť bezchybnú ako anglická dáma. Nehovoriac už o zvyšku smerom od krku nadol. Ruth Coldwellová mala skutočne krásne balenie a v ňom sídlila inteligentná duša. O ambíciách ani nehovoriac.

Jedno rande Corymu stačilo a hneď vedel, že to je partnerka preňho. A ešte väčšmi sa v tom utvrdil po druhom rande a vášnivej noci v jeho byte. Krútila sa mu z nej hlava a hormóny sa mu búrili. Mesiac po ich prvom rande sa len s ťažkosťami vedel sústrediť na prácu a rozmýšľal, čo s tým urobí. Potom sa naňho usmiala Prozreteľnosť. Ruth sa mu pri káve ponosovala na svoje finančné problémy. So slzami mu hovorila, že nevie, kde zoženie peniaze, aby dokončila semester. Navrhol jej, aby sa presťahovala k nemu.

„Vážne?“ Jej krásne hnedé oči sa leskli od slz. „Myslíš to vážne?“ Mal pri nej pocit ako rytier v lesklom brnení, ktorý prišiel zachrániť dámu v núdzi. Preňho peniaze neboli problém.

„Pravdaže.“

„Ja neviem, Cory...“

„Prečo nie?“ Keď sa raz rozhodol, išlo len o to, ako najlepšie dosiahnuť cieľ.

„Lebo sa poznáme iba krátko,“ povedala ustarostene.

„Čo o mne nevieš, čo potrebuješ vedieť?“

„Och, Cory! Mám pocit, akoby som ťa poznala celý život, ale je to vážny krok.“

„Podľa mňa by sa tým veľa nezmenilo. Aj tak trávime každú voľnú chvíľku spolu. Spávame spolu. Keby sme spolu aj bývali, ušetrilo by nám to čas.“

„Mne sa to zdá také vážne. Ako keby sme sa zosobášili. Ja na to nie som pripravená, Cory. Teraz o manželstve nechcem ani premýšľať. Najprv chcem urobiť množstvo iných vecí.“

Pri slove manželstvo ho zamrazilo. Ani on ešte nebol pripravený na taký záväzok. „Nijaké putá,“ povedal a myslel to tak. „Budeme si deliť výdavky a domáce práce na polovicu. Čo ty na to?“ Teraz sa zamračil, keď si na to spomenul. Lenže vtedy povedal všeličo, aby ju presvedčil. „Obom nám to ušetrí náklady.“ Hoci preňho peniaze neboli problém, bál sa, že by mohol zraniť jej hrdosť.

Na druhý deň popoludní sa k nemu nastáhovala.

Žili spolu už šesť mesiacov a niekedy rozmýšľal...

Ruth sa vrátila do kuchyne a znovu sa sklonila, aby ho pobozkala. „Zase sa tak tváriš. Viem, že som na rade ja. Nemôžem za to, že to niekedy tak vyjde, Cory. Škola je na prvom mieste. Ved' sme sa na tom dohodli, či nie?“ Zľahka mu prešla prstami vzadu po vlasoch. Jej dotyk mu stále zohrieval krv. „Nemohol by si objednať nejakú čínu?“

Keď si naposledy objednávala jedlo telefonicky, stálo ho to tridsať dolárov. Nešlo mu o tie peniaze. Išlo o princíp. „Myslím, že pôjdem niekam na pizzu.“

Ruth sa vystrela a zamračila. „Ako chceš.“ A pokrčila plecami.

Vedel, že ona nemá rada pizzu. Vždy, keď ju objednal, hundrala a papierovým obrúskom z nej vysávala tuk. „Potrebujem tú ceruzku,“ povedal Cory, keď znovu zamierila k dverám.

„Bože, aký si namrzený.“ Vytiahla si ceruzku spoza ucha a hodila ju na stôl.

Corban sedel pri kuchynskom stole a čudoval sa, ako je možné byť do niekoho taký zbláznený a napriek tomu cítiť, že to nie je tak, ako má byť.

Niečo tu nebolo v poriadku.

Prehrabol si prstami vlasy a vstal. Práve teraz nemá čas rozmýšľať nad svojím vzťahom s Ruth. Musí porozmýšľať, čo spraví s tým projektom. Zobral telefónny zoznam, tresol ho na stôl a nalistoval Zlaté stránky. Bol tam dlhý zoznam charitatívnych organizácií ponúkajúcich služby starým občanom. Zvyšok popoludnia strávil tým, že im telefonoval, vypytoval sa, až našiel jednu, ktorá by mohla vyhovovať jeho zámeru.

„Je úžasné, že sa zaujímate o prácu dobrovoľníka, pán Solsek,“ povedala pani na druhom konci linky. „V našich radoch je naozaj veľmi málo vysokoškolákov. Pravdaže, musíte prísť na osobný pohovor a vyplniť nejaké formuláre. Budete musieť absolvovať aj víkendový základný kurz. Máte kurz prvej pomoci?“

„Nie, pani,“ odvetil a potláčal podráždenie. Osobný pohovor? Formuláre? Základný kurz? Na to, aby mohol odprevadiť nejakú starú paniu do banky alebo na nákup?

Keď si zapisoval potrebné informácie, zhlboka si vzdychol. *Mor na vás za to, do čoho ste ma vtiahli, profesor Webster!*

„Nič také neurobiš, Anne-Lynn! Ako ti vôbec niečo také absurdné mohlo zísť na um?!“ Nora sa doslova triasla. Práve keď si myslela, že všetko je dokonalé, jej dcéra to sabotuje. To jej nedovolí! Všetko pôjde tak, ako to naplánovala.

„Pokúšala som sa vysvetliť ti, aké dôležité...“

„Nemienim ťa počúvať, Annie.“ Nora vstala od stola a zobrala si šálku s tanierikom. Zahrkotali a prezradili, že sa neovláda. Silou vôle zastavila roztrásené ruky, odniesla riad na pult pri dreze obložený obkladačkami a opatrne ho postavila. „Zavolaš Susan a povieš jej, že si dostala rozum.“

„Mama, prosím ťa. Dôkladne som si to premyslela...“

„Povedala som *nie!*“ Nora odmietala hľadieť na dcéru. Nechcela vidieť, aká je bledá, ako prosebne hľadia jej modré oči. Je to len citová manipulácia, nič iné. Ona jej na to nenaletí. Snažila sa upokojiť, opláchla šálku i tanierik, otvorila umývačku a opatrne ich vložila do košíka. „Pôjdeš do Wellesley. Tak sme rozhodli.“

„Ty si rozhodla, mami. Ja nie.“

Nora pri tej tichej poznámke zatresla dvere umývačky, obrátila sa a zagánila na dcéru. „Nieкто musí mať trochu zdravého rozumu. Tentoraz súhlasil dokonca aj tvoj otec. Nepovedal ti, že diplom z prestížnej univerzity, ako je Wellesley, ti bude otvárať dvere?“

„Povedal, že na to by stačila aj Kalifornská univerzita.“

„Och, Kalifornská. Iba zato, že tam chodil on.“

„Ocko povedal, že chce, aby som urobila tak, aby som bola spokojná.“

Norino srdce búšilo od hnevu. Ako si ten chlap dovoľuje zničiť celé jej úsilie? Aspoň raz by mohol myslieť na niekoho iného ako na seba. Chce, aby Annie išla na Kalifornskú univerzitu, iba preto, aby ju mal na západnom pobreží. „On chce pre teba to najlepšie a ja nie? To tým chcel naznačiť? Tak sa teda mylí! Láska znamená chcieť to najlepšie pre druhého.“

„Toto je to najlepšie, mami. Mám zamestnanie. Zvládnem to sama.“

„Ako čašníčka. Za minimálnu mzdu. Aká si len naivná.“

„Viem, že nebudem mať také pohodlie ako tu u teba a Freda, ale budem mať svoj vlastný byt...“

„O ktorý sa budeš deliť s hipisáčkou...“

„... budem mať čo jesť a...“

„Myslíš si, že som ťa posielala do najlepších súkromných škôl preto, aby si obsluhovala pri stoloch? Máš predstavu, koľko stálo tvoje vzdelanie? Hodiny hudby, hodiny tanca, gymnastika, hodiny spoločenského správania, výtvarná výchova, tábory. Boli to tisíce dolárov, nehovoriac už o tisícoch hodín môjho času, aby si dostala zo všetkého to najlepšie, aby si mala možnosti, ktoré som ja nikdy nemala. Obetovala som sa pre teba a pre tvojho brata.“

„Mami, to nie je fér...“

„Máš pravdu. Nie je to fér. Voči mne. Nikam nepôjdeš. Nebudeš žiť v San Franciscu ako hipisáčka v tom lacnom Susaninom bytíku. Nezhodíš šancu ísť na Wellesley len tak do vetra, aby si mohla chodiť na akési výtvarné kurzy. Keby si mala skutočný talent, nemyslíš si, že by som ťa bola poslala študovať do Paríža?“

Nora videla na Anninej tvári záblesk bolesti. Dobré. Musí jej to povedať takto na rovinu, aby si uvedomila, aká je skutočnosť. Bude lepšie, ak dcéru teraz trochu zraní, než by jej mala dovoliť, aby zahodila všetky šance na skvelú budúcnosť. To svoje hlúpe maľovanie si môže pridať ako voliteľný predmet.

„Mami, prosím ťa, vypočuj ma. Dlhú som sa modlila a...“

„Anne-Lynn, neopováz sa zase mi tu rozprávať o Bohu! Počuješ ma? Nemohla som urobiť nič horšie ako poslať ťa do toho cirkevného tábora. Odvtedy si sa celkom zmenila!“

Annie do očí vhrkli slzy, ale Nora sa nedala obmäkčiť. Nemohla, ak má previesť dcéru cez tieto križovatky. Anne sa musí vybrať po správnej ceste. Nora vedela, že keby čo len na chvíľku povolila, všetky nádeje, ktoré vkladala do Anne, by boli stratené.

„Veľmi ťa ľúbim, Anne-Lynn,“ povedala chlácholivým tónom. „Keby som ťa neľúbila, nechala by som ťa robiť, čo len chceš. Ver mi. Viem, čo je pre teba správne. Raz sa mi poďakuješ. A teraz choď do svojej izby a porozmýšľaj o tom.“ Keď videla, že Anne už otvára ústa a chce niečo povedať, zdvihla ruku. „Už nič nehovor. Ublížila si mi aj tak dosť. A teraz, prosím ťa, urob, čo som ti kázala.“

Anne so sklonenou hlavou pomaly vstala od stola. Nora na ňu hľadela a uvažovala, či bude ešte musieť ďalej bojovať, aby si bola istá, že si Anne nepokazí život. Bola taká krásna, vysoká, že by mohla byť aj modelkou, mala dokonalé ruky na hru na klavíri, známky také, že by

ju prijali na hociktorú vysokú školu v krajine, no ani trochu zdravého rozumu. Noru štípali v očiach slzy, ktoré sa nenamáhala skrývať. Aká krutá irónia. Chce ju teraz Anne pripraviť o všetky jej sny?

„Mama, musím začať rozhodovať o sebe sama.“

Nora stisla zuby a cítila, ako sa priepasť medzi nimi rozširuje. „Keďže si v poslednom čase taká nadšená Bibliou, možno by si si mala vyhľadať tú časť, kde sa píše o tom, ako si ctíť matku a otca. Pretože tvoj otec tu nie je, máš si ctíť mňa. A teraz choď do svojej izby, lebo naozaj stratím nervy.“

Anne potichu odišla.

Nora sa znovu roztriasla a oprela sa o kuchynský pult. Srdce jej bubnovalo v bojovom rytme. Nikdy by si nebola pomyslela, že Annie bude vzdorovať plánom, ktoré pre ňu pripravila. Možno sa nemala tak tešiť, že Anne absolvovala strednú školu skôr. Zostalo jej tak priveľa času špekulovať nad inými vecami.

Nora sa trochu uvoľnila a vzdychla si. Bola na Anne taká hrdá, nadšene rozprávala známym, že Annie zmaturovala už v januári s najlepším možným prospechom.

Mala dcéru zorganizovať nejaký program, aby ju niečím zamestnala. Nezvyšil by jej čas chodiť za Susan do jej bytu a predstavovať si, aký úžasný a vzrušujúci je nezávislý život v chudobe.

„Prestahujem sa k Susan...“

Susan Carterová! To dievča sa nikdy nevyšplhá vyššie ako na kopu fazule. Carterovci boli slušní, ale chýbalo im postavenie. Tom bol robotník a Maryann pracovala ako zdravotná sestra za nízky plat. Nora nechápala, ako môžu užiť a zaodieť šesť detí. Škoda, že Tom nemal väčšie ambície, aby mohla Maryann zostať doma a starať sa o deti. Ich syn Sam skončil vo väzení a na Susan problémy určite čakajú.

Nora šla do jedálne a z mahagónovej čínskej skrinky si vybrala krištáľový pohár na stopke. Vrátila sa do kuchyne, otvorila chladničku a vybrala fľašku chladeného bieleho francúzskeho vína. Potrebovala si niečím upokojiť nervy. Naliala si, potom zavrela fľašku, odložila ju a šla na zasklenú verandu. Sadla si na biele prútené ležadlo s vankúšmi a vystrela si štíhle nohy.

Vzkypel v nej starý hnev. Čo by bola Nora dala za možnosti, ktoré poskytovala Annie. A cení si ich jej dcéra? Vôbec nie. Ako rozmazané dieťa Anne-Lynn chce, aby bolo podľa nej. Chce si vyberať sama. Hoci ešte nepovedala: „Je to môj život a chcem si ho žiť po svojom,“ všetko k tomu smerovalo.

„Nedovolím to. Nezničí si život.“

Nora sa zhlboka nadychovala a pomaly vydychovala, aby sa upokojila. Potom popíjala víno. Musí porozmýšľať o Annie a o tom, čo spraví, ak jej dcéra neprestane snívať. Ešte jej zostáva zvyšok jari a leto. Annie má priveľa času. V tom je ten problém. No to sa dá ľahko vyriešiť. Nora sa postará, aby Annie mala nejaké povinnosti. V júni bude doučovať na základnej škole, a keď bude pomáhať aj v letnej škole, dobre sa to bude vynímať v jej hodnotení.

Rozbolela ju hlava. Cítila, že ide na ňu ďalšia migréna. Ak Anne príde dolu, musí jej pripraviť studený obklad. Možno si pritom uvedomí, ako to napätie pôsobí na jej matku.

Och, prečo práve teraz Anne-Lynn rebeluje? Len zato, že minulý týždeň mala osemnásť? To neznamená, že je schopná rozhodovať o svojom živote sama! To Susan jej nasadila do hlavy také myšlienky. Alebo Annin otec. Nora sa rozhodla, že mu zavolá a povie, čo si myslí o jeho názoroch. Vraj Kalifornská univerzita! Stredné vrstvy chodia na Kalifornskú. Keby bol navrhol aspoň Stanford.

Uplynulé štyri roky boli také nádherné. Po turbulentných, emóciami nabitých rokoch, keď si Nora často myslela, že jej dcéra utečie z domu a bude žiť na ulici, sa Anne umúdrila. Anne bola výborná vo všetkom, do čoho sa pustila. Iba raz sa spýtala, či nemôže prestať chodiť na balet a na klavír. Ale keď jej povedali, že nie, pokračovala v pripravenom programe. Usilovne sa učila v škole, medzi spolužiakmi bola obľúbená a obdivovateľov mala viac ako dosť. Ale Nora jej dovolila stretávať sa iba s niektorými. Nechcela predsa, aby sa Anne vydala za nejakého obyčajného Joea z prístavu.

Wellesley. Tam sa Anne-Lynn zoznámila s tými správnymi ľuďmi, ktorí majú určitú úroveň, bude sa stýkať so študentmi zo špičkových škôl a vydá sa za toho pravého.

Prečo teraz chce Anne-Lynn všetko odhodiť?

„*Modlila som sa...*“

Tie slová Noru dráždili čoraz väčšmi vždy, keď ich počula. Dopila víno a šla si naliať ďalší pohár. Spočiatku veľmi nerozmýšľala o Anninom „obrátene“. To slovo ju skutočne páľilo. Ako zaucho, urážka. Čo si to dievča o nej myslí? Že je pohanka? Akoby nevodila každú nedeľu rodinu do kostola. Annin biologický otec bol kedysi diakon, a hoci Fred nemal čas, bol k cirkvi štedrý. Nora sa nahnevane zamračila, keď na to znova myslela. Ona sama často pracovala v dámskych výboroch a plnila vrecia konzervami vždy, keď sa konala nejaká zbierka.

A potom odrazu po jednom letnom tábore Anne-Lynn príde domov a povie: „Stala som sa kresťankou, mami. V tábore som prijala

Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa a Pána. Pastor Rick ma pokrstil. Som taká šťastná a chcem, aby si bola šťastná aj ty.“

Stala sa kresťankou? A čo si myslela, že čím bola doteraz? Pohankou?

Nora to nechala tak. Hoci to brala ako obyčajné hlúpe vyhlásenie, začala si v dcérinom postoji a správaní všímať vítané zmeny. Ak to chce Anne pripisovať Ježišovi, dobre. Pokiaľ prestala byť vzdorovitá a tvrdohlavá, na ničom inom Nore nezáležalo. Anne poslúchala a robila, čo jej kázali. Dokonca používala slovko ďakujem, udržiavala si v izbe poriadok a pomáhala v dome. Vítaná zmena po toľkých rokoch predpubertálnych nálad. Ak sa Anne vrátila z tábora ako mladá dáma, ochotná robiť, čo jej kážu, vďaka Bohu za to.

Iba občas videla Nora v dcériných očiach pohľad, ktorý prezrádzal, že zväzda nejaký vnútorný boj.

Počas tých uplynulých zopár rokov bolo všetko také úžasné. Z Anne sa stala dcéra, o akej Nora snívala. Všetky Norine známe jej závideli také dokonalé, milé dievča, najmä keď ich vlastné dcéry odvrávali, experimentovali s drogami, potajomky chodili s chlapcami, utekali z domu alebo otehotneli a museli ísť na interrupciu.

Anne bola dokonalá.

Anne bola jej radosť a pýcha.

A ona *nedovolí*, aby urobila nejakú hlúpu chybu.

Anne sedela v tureckom sede na posteli hore vo svojej slnečnej izbe pod háčkovaným čipkovým baldachýnom. Pritískala si na prsia ružový saténový vankúš a usilovala sa potláčať slzy, ktoré jej stekali po lícach. Prečo v nej vždy mama vyvoláva pocit viny? Bez ohľadu na to, ako veľmi sa usiluje, aké výsledky dosahuje, nikdy to nie je dosť. Jedna chyba, jedna myšlienka, ktorá vybočuje z toho, čo chce jej mama, a Annie vie, že zase bude počúvať, aká je nevdačná, vzdorovitá, tvrdohlavá a hlúpa. Keď už mama nemala dosť slov, aby ju ovládla, pomstila sa jej migrénou. Teraz určite leží na verande na ležadle, popíja pohárik bieleho vína a na hlave má studené obklady.

A je to moja vina, pomyslela si Anne a cítila sa beznádejne. *Zakaždým, keď sa pokúšam odpútať sa, je to rovnaké. Kedy to prestane?*

Och, Pane, vieš, ako veľmi sa usilujem sústrediť sa na teba. Mama vie, kde pritlačiť. Prečo je taká? Ty vieš, Ježiš, že som sa usilovala pochopiť mamu, pokúšala som sa uspokojiť ju, ale nikdy nič nie je dosť dobré. Ako to má pochopiť? Mama sa sťažuje, koľko do nej investovala peňazí a času, ale nedovolí jej, aby si našla zamestnanie a živila sa

sama. *Veď predsa to ona chce, aby som išla do Wellesley. Ty vieš, Pane, koľko to stojí. Nemôžem tam ísť, keď cítim, ako ma pobádaš k štúdiu umenia, ale mama o tom nechce ani počuť. Pane, hovorí, že má Susan rada, ale teraz ju nazýva hipisáčkou a tvrdí, že nie je dosť dobrá na to, aby so mnou bývala. Ako môže mama povedať, že je hrdá na jej študijné úspechy a tým istým dychom tvrdiť, že je hlúpa a neschopná rozhodovať o svojom vlastnom živote?*

„Keďže si v poslednom čase taká nadšená Bibliou, možno by si si mala vyhľadať tú časť, kde sa píše o tom, ako si ctiť matku a otca.“

Ctiť si znamená bezvýhradne poslúchať a robiť všetko, čo ti káže? Znamená to rýchlu kapituláciu? Znamená to vzdať sa samej seba preto, aby žila sen niekoho druhého? Bez ohľadu na to, aký je ten sen?

Annie vedela, že keby išla na Wellesley, ako chce jej matka, tam by sa plány s jej budúcnosťou neskončili. Mama by telefonovala, vypytovala by sa, s kým chodí, či má ten mladý muž „potenciál“. Pravdaže to znamenalo vysoký počet bodov, vynikajúce známky a štúdium predmetu, ktorý by mu priniesol slušné finančné zabezpečenie. Právo. Medicína. Obchod. Mama by chcela vedieť, či má chlapec dobré „zázemie“. Či je to niekto, či predkovia boli medzi prvými osadníkmi. Niekto s rodokmeňom. Niekto, koho rodičia majú veľa peňazí po celé generácie a vysoké spoločenské postavenie.

Pokrútila hlavou. Mama vedela byť aj liberálna. Neprekážalo by jej ani, keby jej dcéra chodila s potomkom prisťahovalcov, pokiaľ by to bola vážená a dobre známa rodina.

Napríklad Kennedyovci?

Zachvátil ju pocit viny. To sú nezmysly. Jej mama nie je až taká hrozná.

Začínam byť ako ona, Pane? Aj ja budem svojim deťom robiť to, čo robí ona mne? Alebo im jedného dňa budem hovoriť: „Ja som nemala ani trochu slobody, tak vy si môžete robiť, čo chcete?“ Och, Otče, odpusť mi, ale začínam ju nenávidieť.

Anne ani najmenej netúžila po tom, aby ju ovládol hnev a trpkosť, ale zaplavil ju pocit márnosti! Mama ju nechcela ani len vypočuť. A stále sa to zhoršovalo. *Myslela som si, že dospejem a budem sa môcť odsťahovať, žiť si vlastným životom, ale je to, akoby do mňa zaťala pazúry. Čím viac sa usilujem, tým hlbšie ma zraňuje.*

„Bože, pomôž mi... prosím.“

Ctiť si. Čo to znamená?

Možno keby išla do Wellesley...